

Beslutad:	2023-06-19 § 153
Myndighet:	Kommunfullmäktige
Diarienummer:	KS/2023:209 - 0061
Ersätter:	Flerårsplan 2023-2025 för Strängnäs kommun beslutad av kommunfullmäktige 2022-12-12 § 281
Gäller för:	Alla nämnder och förvaltningen
Gäller fr o m:	2024-01-01
Gäller t o m:	2026-12-31
Dokumentansvarig:	Ekonomiavdelningen
Uppföljning:	Vid behov

Flerårsplan 2024–2026

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Strängnäs kommunkoncerns mål.....	4
Mål utifrån koncernperspektiv och hållbarhet	4
God ekonomisk hushållning	5
Önskat läge 2035	6
Utmaningar.....	7
Ekonomisk plan 2024–2026	8
Resultat och resultatutveckling.....	9
Investeringar och finansiering.....	15
Finansiering	18
Soliditet	19
BILAGA 1. Ekonomisk sammanställning koncernen	21
BILAGA 2. Nyckeltal kommunkoncernen	22
BILAGA 3. Ekonomisk sammanställning kommunen	24
BILAGA 4. Kommunens driftbudget 2024–2026	25
BILAGA 5. Kommunens resursfördelningsmodell.....	26

Inledning

Visionen är vår gemensamma ledstjärna och beskriver ett önskvärt framtida tillstånd. Den ska inspirera och utmana oss både i det dagliga arbetet och när vi planerar för framtiden. Strängnäs kommuns vision lyder:

”Tillsammans och med invånarnyttan i fokus, skapar vi framtidens hållbara kommun i hjärtat av Mälardalen”.

Flerårsplanen är navet i styrmodellen¹ och beskriver vilka mål som kommunkoncernen ska uppnå under de kommande åren. I planen redogörs också bland annat för Önskat läge 2035 och vilka de främsta utmaningarna är. Flerårsplanen beskriver även det ekonomiska läget och hur budgeten ska fördelas.

Utifrån inriktningen i flerårsplanen tas det fram verksamhetsplaner för nämnderna och affärsplaner för bolagen. Där sker en konkretisering av hur man planerar att bidra till måluppfyllelse utifrån sin verksamhet och sina uppdrag.

Uppföljning av både verksamhetsresultat och ekonomiskt resultat sker med fokus på kommunfullmäktiges mål som gällt under perioden. Uppföljning sker i årsredovisning samt i två delårsrapporter. Bedömningen av måluppfyllelse baseras på utvärdering av nämndernas och bolagens arbete utifrån mål, mått och resultat. Bedömningen bygger därvid på en samlad bedömning och analys av aktiviteter, effekter och resultat för kommunen som helhet. I uppföljningarna bedöms god ekonomisk hushållning som en sammanvägd bedömning av verksamhetsresultat och insatta ekonomiska resurser.

¹ Styrmodell för Strängnäs kommunkoncern (KS/2018:371).

Strängnäs kommunkoncerns mål

Moderaterna och Socialdemokraterna bildar under 2022–2026 en styrande majoritet i Strängnäs kommun. I partiernas majoritetsförklaring för perioden framgår att Strängnäs kommun vid periodens slut ska vara en plats där det framgår att majoriteten tagit ett långsiktigt ansvar för helheten och där Agenda 2030 är det genomsyrande förhållningssättet i kommunkoncernen.

I det arbetet har partierna valt att under mandatperioden prioritera tre områden. Det första området är skolan, som genom att utgå från det kompensatoriska uppdraget ska ge alla elever i Strängnäs kommun tillgång till en skolgång där målet är höga kunskapsresultat och hög likvärdighet.

Det andra området är trygghet och folkhälsa, där de styrande partierna pekar på att ett bra företagsklimat ska skapa tillgång på arbete, vilket i sin tur leder till att fler känner sig inkluderade i samhället. Kommunens invånare ska också ges goda förutsättningar för ökad psykisk hälsa, trygg utemiljö och att en god vård och omsorg ska finnas för den som behöver. En del i det arbetet är att kommunen ska skapa bra förutsättningar för ett aktivt och hälsosamt liv för alla åldrar.

Det tredje området handlar om en nödvändig omställning för klimatet och en förbättrad livsmiljö. Kommunen kommer att ta ytterligare steg för att nå målsättningarna om fossilfria transporter 2030 och klimatneutralitet 2040.

Mål utifrån koncernperspektiv och hållbarhet

Strängnäs kommunkoncerns sex mål beslutas av kommunfullmäktige och gäller för samtliga nämnder och bolag. Genom allas bidrag till måluppfyllelse når vi kommunkoncernens gemensamma mål. Samverkan såväl internt som externt är en förutsättning för en god måluppfyllelse. Utöver målen planerar och verkar nämnderna utifrån sina grunduppdrag i reglementen och bolagen utifrån sina ägardirektiv.

Agenda 2030 är vägledande för allt arbete i Strängnäs kommunkoncern. Hållbar utveckling är en integrerad del i verksamheternas ordinarie uppdrag och processer för att skapa framtidens hållbara kommun. Strängnäs kommunkoncerns sex lokala mål kopplar till de globala målen och genom styrmodellen säkerställs att det genomförs reella förflyttningar mot social, miljömässig och ekonomisk hållbarhet.

Strängnäs kommunkoncern ska kunna leverera service och tjänster med hög kvalitet. Vi ska nå våra mål trots begränsade resurser och utmaningar i en föränderlig omvärld. Ett medel för att lyckas med det är innovation.

Innovation handlar om att tänka och göra nytt, om att möta behov och skapa värde på nya sätt. Det handlar vidare om nya eller bättre lösningar som skapar

värde för invånare, brukare, företag och civilsamhället. Värdet som skapas kan anta många former; ekonomiska, sociala eller miljömässiga. Det innebär att vi vill tänka bortom det vi gör idag. Tänka nytt och större hur vi skulle kunna göra det på annat sätt, utifrån de resultat och tillstånd vi vill uppnå.

Nedan följer Strängnäs kommunkoncerns mål.

- ❖ *I Strängnäs kommun ges barn och unga goda förutsättningar att må bra och att klara skolan med goda resultat och en vilja att fortsätta lära genom livet*
- ❖ *I Strängnäs kommun är vi en fossilfri kommun 2030 på god väg mot klimatneutralitet 2040 med låg miljöpåverkan*
- ❖ *I Strängnäs kommun är ett aktivt, tryggt och hälsosamt liv möjligt för alla invånare oavsett individuella förutsättningar*
- ❖ *I Strängnäs kommun har medarbetare och ledare möjlighet och förutsättning att vara med och utveckla vår kommun*
- ❖ *I Strängnäs kommun finns det ett kulturutbud och ett företagarklimat som stärker tillväxt och arbetsmarknad*
- ❖ *I Strängnäs kommun är kommunkoncernen kostnadsmedveten och resultatinkriktad*

God ekonomisk hushållning

För kommuner finns det regler som innebär att de ska hushålla med sina resurser. I kommunallagen uttrycks detta som att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs av andra juridiska personer. God ekonomisk hushållning kan beskrivas som att varje generation ska finansiera den verksamhet som de beslutar om och tar del av.

En hållbar ekonomi är viktigt för Strängnäs kommunkoncern. Ekonomin ska präglas av ansvarstagande både i goda tider såväl som i perioder av lågkonjunktur. En långsiktig ekonomisk planering är en central del i detta arbete. För att klara de kommande årens utmaningar i form av minskade skatteintäkter och ökade behov från invånarna är det viktigt att resurserna används på ett effektivt och ansvarsfullt sätt, det vill säga att den kommunala servicen ska infria kommuninvånarnas behov och förväntningar och dessutom bedrivs på ett kostnadseffektivt sätt.

God ekonomisk hushållning i Strängnäs kommunkoncern innebär därför att såväl finansiella som verksamhetsmässiga mål uppnås. En förutsättning för en god ekonomisk hushållning är att det finns ett tydligt samband mellan resursåtgång,

leveranser och resultat. För att uppnå detta är det av största betydelse att respektive nämnd och bolag klarar sina uppdrag och bidrar till måluppfyllelse, samtidigt som de har sin ekonomi i balans.

God ekonomisk hushållning ur det finansiella perspektivet definieras med att soliditeten i kommunkoncernen år 2030 når 25 procent och att kommunen etablerar en långsiktig resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna.

Önskat läge 2035

Önskat läge 2035 är en framtidsbeskrivning av Strängnäs kommun. Det önskade läget skapas genom kommunens vision, mål, översiktsplan och andra framåtsyftande styrande dokument.

Strängnäs är en kommun att bo i hela livet

Här finns olika boendeformer. De många företagen ger tillväxt och en varierad arbetsmarknad. Inpendlingen är större än utpendlingen.

Den lokala demokratin är stark

Kommunen vet vad invånare, civilsamhälle och företagare vill och tycker genom dialoger, samråd, samverkan och samtal.

Strängnäs är en fossilfri kommun

Kommunen är på väg att bli klimatneutral. Den senaste hållbara tekniken syns i stadsbilden.

Strängnäs är en robust kommun som snabbt kan ställa om

Strängnäs kommun har en god beredskap, klarar kriser och agerar fort på förändringar.

Strängnäs är en frisk kommun

Rörelseglädjen finns inbyggd i invånarnas vardagliga rörelsemönster. Förutsättningar till spontanidrott finns.

Barn börjar sitt livslånga lärande i Strängnäs kommun

Kommunens skolor har en trygg miljö och goda resultat.

Strängnäs kommunkoncern är en flexibel arbetsgivare

Medarbetare i alla åldrar trivs och har en stark vi-känsla. Innovation är en naturlig del av arbetet. Kommunens medarbetare gör saker som får effekt.

Strängnäs kommunen är expert på kompetensförsörjning

Det sker genom samarbeten med näringslivet, andra kommuner och regioner. Kommunen tillvaratar människors utvecklingsmöjligheter. Det finns en riklig tillgång till interna utbildningar och trainee-program.

Utmaningar

Här redogörs för de främsta utmaningarna som Strängnäs kommunkoncern har eller står inför.

Skolans kunskapsresultat och likvärdighet

Att förbättra resultaten i grundskolan och öka likvärdigheten mellan skolorna är en av Strängnäs kommuns största utmaningar. Fler elever, både flickor och pojkar, behöver nå godkända resultat i alla ämnen och gymnasiebehörigheten måste öka i de kommunala grundskolorna. Mycket har gjorts inom skolutvecklingsprogrammet. Det kommer att krävas ett fortsatt fokus på undervisningen och dess effekter för barns och elevers utveckling och lärande. Samtidigt som skolresultaten är en kvarstående utmaning, är utmaningar runt barn- och unga fler och många gånger komplexa. Orsaksanalyser i förvaltningen pekar på behov av samordnade insatser i linje med barn- och ungdomsstrategin. Det pågående arbetet runt skola, socialtjänst och kultur ska fortsätta och arbeta in erfarenheter från det länsgemensamma arbetet, tillsammans för barnens bästa, i Sörmland.

Tryggheten

Strängnäs kommun är i grunden en trygg plats, men upplevs ändå ibland som otrygg. Kommunkoncernen ska stärka tryggheten i vardagslivet och samtidigt ha en beredskap för eventuella kriser. Trygghetsskapande arbete är något som berör både flera aktörer i samhället samt flera verksamheter inom förvaltningen. Det behövs extra fokus på den sociala tryggheten för de med behov av stöd, omsorg och vård. Samverkan internt, externt och horisontellt är av stor vikt för att hantera utmaningen.

Förutsättningar god fysisk och psykisk hälsa

Kommunen vill ge goda förutsättningar till att invånare i Strängnäs kommun ska kunna ha en god fysisk och psykisk hälsa genom att erbjuda välfärdstjänster av god kvalitet. En viktig del i arbetet med att förebygga samt att ge stöd och insatser för personer med ohälsa är bland annat att kommunen behöver arbeta systematisk och på bred front med suicidprevention.

Klimatet

Klimatfrågans betydelse fortsätter att öka. För att nå kommunens klimatmål och inte överskrida den lokala koldioxidbudgeten krävs ytterligare krafttag. De utvecklingsinsatser och förbättringsarbeten som hittills genomförts har ännu inte gett tillräcklig effekt. Området kvarstår som en utmaning för kommunen.

Kompetensförsörjningen

När det gäller kompetensförsörjningen är det allt svårare att rekrytera rätt kompetens. Det gäller särskilt personer med spetskompetens. Svårigheten att rekrytera påverkar i vissa fall arbetsmiljön. Fortsätter denna utveckling kan det påverka kommunens möjligheter att utföra sina uppgifter på ett adekvat sätt. För

att trygga kompetensförsörjningen på kort och lång sikt ska kommunkoncernen lägga ytterligare kraft på den strategiska kompetensförsörjningen och extern samverkan.

Demografin och kostnadsutvecklingen

Den ökande befolkningen och den demografiska utvecklingen i Strängnäs kommun ökar behovet av kommunal service. Det ökade behovet leder till ökade kostnader och skapar behov av fler investeringar. De demografiskt betingade kostnaderna för verksamheten växer snabbare än intäkterna. Det är därför viktigt att fokusera på åtgärder som bromsar kostnadsutvecklingen. Även det ekonomiska läget och lågkonjunkturen kommer få effekter för den ekonomiska utvecklingen för Strängnäs kommunkoncern. För att hantera utmaningar och lågkonjunktur ska det finnas en långsiktig och effektiv ekonomi- och verksamhetsstyrning.

Ekonomisk plan 2024–2026

Den ekonomiska planen utgår från koncernperspektivet med nedbrytning till kommunen och de kommunala bolagen Strängnäs kommunföretag AB (SKFAB), koncernen SEVAB Strängnäs Energi AB (SEVAB) och koncernen Strängnäs Fastighets AB (SFAB). Vid jämförelser används likvärdiga kommunkoncerner med 30 000–49 999 invånare.

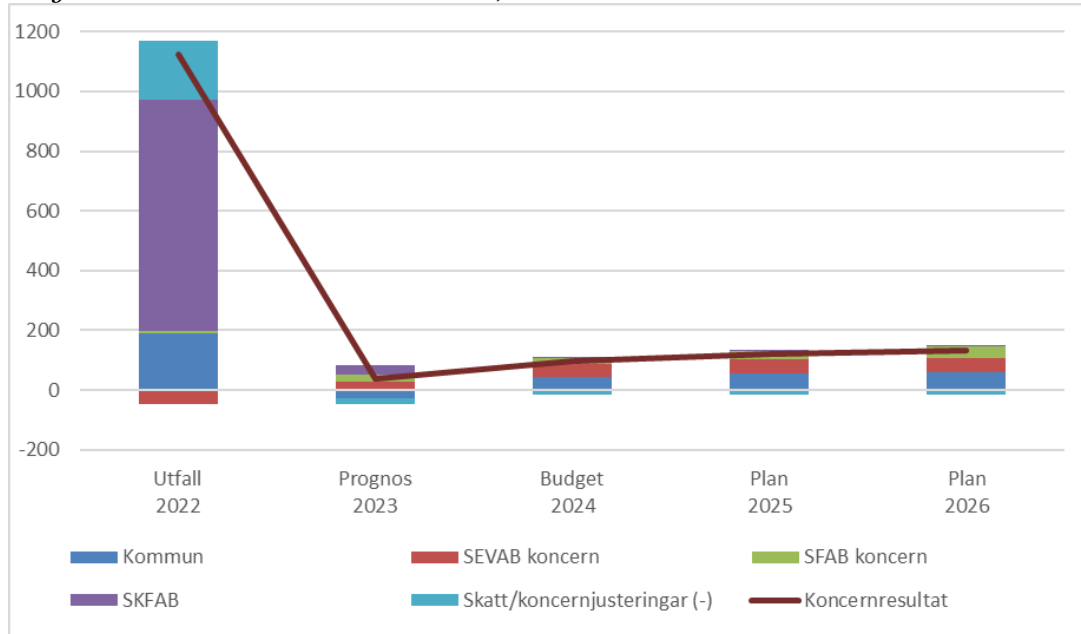
Under de senaste åren har kommunkoncernen redovisat goda resultat och en förbättrad soliditet. Den positiva utvecklingen är ett resultat av konjunkturen men även ökade statsbidrag och ökade skatteintäkter till följd av befolkningstillväxten. Det primära är dock att kommunkoncernen verkningsfullt vårdat effekterna av högkonjunkturen och de ökade skatteintäkterna genom tydligt arbete med långsiktig ekonomisk planering och en aktiv ekonomistyrning. De kommande åren väntas betydligt tuffare ekonomiska förutsättningar. Den ökande befolkningen och den demografiska utvecklingen i kommunen ökar behovet av service, ger ökade kostnader och skapar behov av fler investeringar. Därtill påverkar den försvagade konjunkturen och höga inflationsnivåer kommunkoncernens kostnadsutveckling.

Inflationsnivåerna är idag högre än på flera decennier och verksamheterna har fått erfarit stigande kostnader inom de flesta områdena. Kortsiktigt kan kostnadsökningarna hanteras genom bland annat sänkta resultatkrav utifrån att kommunkoncernens ekonomiska ställning stärkts under senare år. Det skapar tid och handlingsutrymme att göra välbetänkta val som är effektfulla. För att långsiktigt behålla en stabil ekonomisk utveckling och en hög kvalitet i verksamheten kommer dock prioriteringar och en fortsatt effektiv verksamhet med god kostnadskontroll vara nödvändigt.

Resultat och resultatutveckling

Kommunkoncernens resultat efter skatt bedöms 2024 bli 97,1 miljoner kronor för att därefter succesivt öka till 134,4 miljoner kronor 2026.²

Diagram 1. Kommunkoncernens resultat, mkr

En förutsättning för god ekonomisk hushållning är en balans mellan utvecklingen av intäkter och kostnader i ett längre tidsperspektiv. I tabellen nedan visas förväntad utveckling under 2024.

Tabell 1. Utveckling av koncernens intäkter och kostnader

Intäkter och kostnader Koncernen	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024
Verksamhetens intäkter, mkr	861	865	929
- Förändring, %	-8,3%	0,4%	7,4%
Verksamhetens kostnader, mkr	-2 976	-3 197	-3 309
- Förändring, %	6,7%	7,4%	3,5%
Avskrivningar, mkr	-178	-205	-243
- Förändring, %	-19,5%	15,0%	18,5%
Verksamhetens nettokostnad, mkr	-2 293	-2 536	-2 623
- Förändring, %	10,7%	10,6%	3,4%
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mkr	2 525	2 626	2 768
- Förändring, %	6,9%	4,0%	5,4%
Finansnetto, mkr*	-50	-53	-48
- Förändring, %	12%	6%	-9%

*exkl. försäljning värmeverksamheten 2022

² Uppgifterna om bolagens resultat är preliminära, beslut om bolagens budget fattas av respektive styrelse.

Kommunkoncernens nettokostnader beräknas öka under 2024 med 3,4 procent. Till följd av det ökade investeringsbehovet ökar kostnaderna för avskrivningarna i en högre takt än intäkterna. Kommunens skatteintäkter och generella statsbidrag beräknas öka med 5, procent.

Strängnäs kommunkoncerns beroende av omvärlden kan beskrivas genom att göra en känslighetsanalys. Av sammanställningen nedan framgår hur olika intäkt- och kostnadsposter påverkar kommunens och koncernens resultat om de förändras.

Tabell 2. Känslighetsanalys

Effekt på intäkter och kostnader	Förändring, %	Koncern, mkr	Kommun, mkr
Skatteintäkter & generella statsbidrag	1%	25,3	25,3
Avgifter, hyror & ersättningar	1%	6,4	2,0
Statliga bidrag & övriga bidrag	1%	2,0	2,0
Personalkostnader	1%	-14,7	-14,2
Inköp av varor & tjänster	1%	-7,2	-3,1
Lämnade bidrag	1%	-1,0	-1,0
Lokalkostnader	1%	-0,9	-2,6
Räntekostnader	1 %-enhet	-5,9	0,0

Störst effekt på resultatet både i kommunen och koncernen har en 1 procents förändring av skatteintäkterna, generella statsbidrag och utjämning. På kostnads- sidan är det personalkostnaderna och kostnaderna för inköp av varor och tjänster som har störst effekt om de förändras med 1 procent. Förändras räntenivån för upplåning har det också en stor effekt på kostnaderna i koncernen utifrån dotterbolagens lån. Kommunen har inga lån för egen del.

Bolagens resultat

Strängnäs kommunföretag AB budgeterar årliga positiva resultat om 3,0 miljoner kronor exklusive ränteintäkter från placeringar. Utdelningskravet på bolagskoncernen är 13,0 miljoner kronor per år under 2024–2026, 5,0 miljoner kronor från SEVAB Strängnäs Energi AB och 8,0 miljoner kronor från moderbolagets ränteintäkter från placering av vinst från försäljning av värmeverksamheten.

SEVAB koncernen budgeterar med årliga positiva resultat om 46–47 miljoner kronor före skatt, motsvarande cirka 10 procent av omsättningen.

SFAB koncernen budgeterar också med årliga positiva resultat. År 2024 uppgår resultatbudgeten till 18,5 miljoner kronor före skatt vilket motsvarar 5 procent av omsättningen. Strängnäs Fastighets AB budgeterar med resultat om 13,0 miljoner kronor före skatt och Strängnäs Bostads AB budgeterar med resultat om 8,7 miljoner kronor före skatt.

Kommunens resultat

I den kommunala ekonomin ska kostnaderna varje år täckas av de intäkter som kommer från framför allt skatteintäkter och generella statsbidrag. De kommande åren förväntas dock dessa intäkter inte öka i samma takt som kostnaderna för de kommunala verksamheterna. Att kostnaderna ökar kraftigt beror dels på att kommunen växer med fler invånare i behov av välfärdstjänster, dels på stigande priser och ökade pensionskostnader utifrån en hög inflationsnivå. För att utifrån dessa förutsättningar långsiktigt behålla en stabil ekonomisk utveckling och en hög kvalitet i verksamheten kommer prioriteringar, effektiviseringar och kortsiktigt sänkta resultatkrav vara nödvändigt.

I riktlinjerna för god ekonomisk hushållning har kommunfullmäktige fastställt att kommunen långsiktigt ska etablera en resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna. För 2023 prognostiseras en resultatnivå på 1,1 procent och för 2024 beräknas det budgeterade resultatet till 1,6 procent. Det är en tillfällig sänkning av resultatnivån men förändrar inte kommunens ambitioner på längre sikt. De två följande åren i planperioden har kommunen återigen en resultatnivå på 2,0 procent respektive år. Sett till en femårsperiod uppgår resultatet därmed till 2,7 procent av skatteintäkterna vilket är i enlighet med kommunens långsiktiga målsättning.

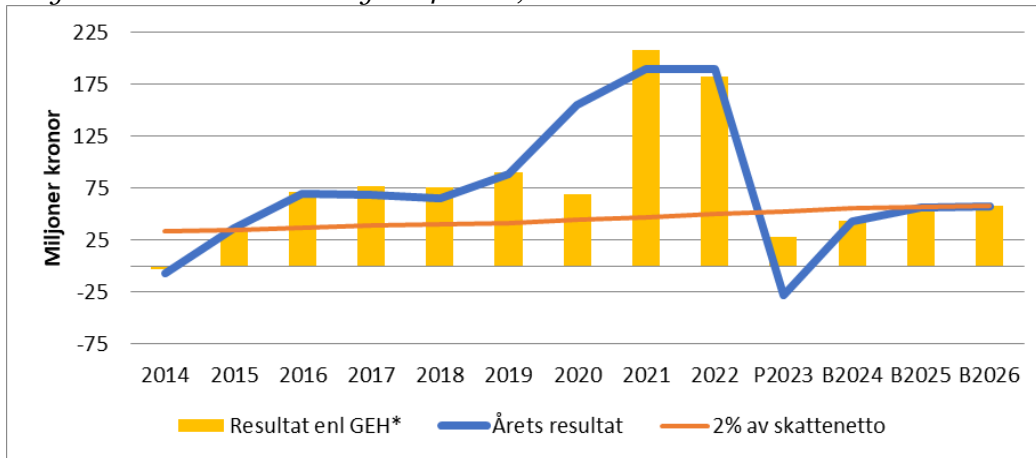
Tabell 3. Årets resultat och resultat enligt god ekonomisk hushållning 2022–2026

Resultat, mkr	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan	Totalt
	2022	2023	2024	2025	2026	
Årets resultat	189,5	-27,8	43,7	56,7	58,8	510,2
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-25,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	27,8	0,0	0,0	0,0	27,8
Årets resultat enligt balanskravet	164,5	0,0	43,7	56,7	58,8	513,1
lanspråktagna medel som reserverats under eget kapital	18,0	27,7	0,0	0,0	0,0	64,3
Resultat enligt god ekonomisk hushållning	182,5	27,7	43,7	56,7	58,8	577,4
Resultatmål	7,2%	1,1%	1,6%	2,0%	2,0%	2,7%

I diagrammet nedan framgår hur resultatutvecklingen sett ut sedan 2014. Under framför allt 2019–2022 har höga resultatnivåer uppnåtts som kortsiktigt kan nyttjas under de kommande åren när resultatnivåerna förväntas bli lägre.

Diagram 2. Resultatutveckling 2014–2026, mkr

*God ekonomisk hushållning (GEH) enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518.

Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, väntar en fortsatt konjunkturförsvagning den närmsta tiden med en svag utveckling för både produktion och sysselsättning. Det är effekterna av det senaste årets höga inflation och stigande räntor som för Sverige in i lågkonjunkturen. Trots att SKR räknar med fallande inflation redan 2023, kommer dock inflationen under en längre tid vara högre än innan den sköt i höjden. Det innebär att förutsättningarna kommer att vara fortsatt tuffa under en tid framöver och en aktiv ekonomistyrning kommer vara avgörande för kommunens framtida ekonomiska ställning.

Skatteprognos

Kommunens största intäktskälla är skatteintäkterna, de utgör drygt 80 procent av de totala kommunala intäkterna. Dessa intäkter påverkas av skatteunderlagets utveckling och befolkningsförändringen. Eftersom det finns en betydande osäkerhet om hur stora de framtida skatteintäkterna blir, spelar prognoser en viktig roll i den ekonomiska planeringen. Kommunen använder sig av skatteunderlagsprognoser från Sveriges Kommuner och Regioner, SKR, samt kommunens befolkningsprognos vid beräkning av skatteintäkterna.

De senaste åren har skatteintäkterna ökat med i genomsnitt 7 procent per år. Det är effekten av de senaste årens konjunkturläge, men beror också på ökade statsbidrag och den höga befolkningstillväxten. Skatteintäkterna kommer att fortsätta öka under planperioden, men inte i samma utsträckning som tidigare och inte i den takt som verksamheternas kostnader förväntas öka.

Skatteunderlagsprognosen som SKR presenterade i april 2023 visar på en historiskt svag real utveckling av skatteunderlaget kommande år. Underlaget urholkas av pris- och löneökningar samt stora kostnadsökningar för pensioner orsakade av inflationen, som höjer prishöjningsbeloppet. Realt sett förväntas inte

skatteunderlaget återhämta sig till den ursprungliga trenden förrän i slutet av planperioden.

För Strängnäs kommun innebär det en utmaning att få skatteintäkterna att täcka verksamhetens förväntade kostnader under framför allt 2024–2025. En minskad nettokostnadsutveckling och effektiviseringar krävs för att klara finansieringen och bibehålla kommunkoncernens handlingsutrymme framöver när den demografiska utvecklingen bli mer påtaglig.

Kommunen budgeterar för en oförändrad skattesats på 21,67 procent under planperioden 2024–2026.

Driftbudget

Fördelning av kommunens ekonomiska resurser för nämndernas driftkostnader sker utifrån en framtagen resursfördelningsmodell. Denna modell är framtagen med stöd från Rådet för främjande av kommunala analyser, RKA, och beskrivs närmare i bilaga 5. Modellen utgör dock bara en grund för fördelningen. Den politiska prioriteringen avgör den slutliga resursfördelningen till kommunens nämnder.

De senaste åren har kommunen genomfört omfattande ekonomiska satsningar inom flera områden. Kommunen har gjort tydliga ekonomiska prioriteringar för att möjliggöra att så många som möjligt klarar målen i skolan. Även ekonomiska medel för att stärka hälsan och livskvaliteten hos brukare inom äldreomsorgen, samt medel för att arbeta med att kommunkoncernen är en förebild vad gäller det sociala- miljömässiga- och ekonomiska hållbarhetsarbetet har prioriterats. Den kommande planperioden kompenseras samtliga nämnder för beräknade pris- och löneökningar utifrån Sveriges Kommuner och Regioners, SKR:s, senaste prognos över kostnadsutvecklingen. Nämnderna kompenseras också för volymökningar utifrån den senaste befolkningsprognosen. Därutöver är kunskapsresultaten och samordnade insatser i linje med barn- och ungdomsstrategin fortsatt högt prioriterat och barn- och utbildningsnämndens budgetram är förstärkt för att fortsätta förvaltningens gemensamma arbete kring detta viktiga område.

En fortsatt effektiv verksamhet med god kostnadskontroll är nödvändigt för att långsiktigt behålla en stabil ekonomisk utveckling och en hög kvalitet i verksamheterna. Förutom sänkt resultatkrav är effektiviseringskravet under 2024–2025 något högre än tidigare för samtliga nämnder, utom för barn- och utbildningsnämnden. Anledningen till undantaget är att ytterligare förstärka det samordnade arbetet kring barn- och unga. Det utökade effektiviseringskravet för övriga uppgår till 1 procent 2024 och 0,2 procent 2025. Det årliga effektiviseringskravet på 0,7 procent som krävs för att hantera den demografiska utvecklingen och skapa en effektiv verksamhet kvarstår för samtliga nämnder.

Tabell 4. Driftbudget 2024–2026 samt utfall 2022, budget och prognos 2023, mkr

Driftbudget, mkr	Ramjust					
	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunfullmäktige	-7,4	-10,1	-10,1	-8,3	-7,9	-8,2
Kommunstyrelsen	-176,7	-194,6	-194,6	-206,0	-204,3	-208,9
Teknik- och fritidsnämnden	-169,8	-174,5	-180,5	-177,9	-179,3	-184,1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-36,3	-33,7	-33,7	-34,9	-35,5	-36,7
Kulturnämnden	-56,8	-62,1	-62,1	-61,3	-62,3	-62,4
Socialnämnden	-790,5	-860,6	-875,1	-908,0	-921,9	-951,7
Barn- och utbildningsnämnden	-1 047,4	-1 143,2	-1 143,2	-1 200,8	-1 198,6	-1 221,1
Finansförvaltningen	2 474,3	2 437,3	2 471,6	2 640,8	2 666,5	2 731,9
Årets resultat	189,5	-41,6	-27,8	43,7	56,7	58,8
Årets resultat enligt balanskravet	164,5	0,0	0,0	43,7	56,7	58,8
Resultat enligt god ekonomisk hushållning*	182,5	17,4	27,7	43,7	56,7	58,8
Resultatmål	7,2%	0,7%	1,1%	1,6%	2,0%	2,0%

*God ekonomisk hushållning (GEH) enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518.

Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

Förutom budgettram direkt till nämnd budgeteras också medel inom finansförvaltningen för horisontella satsningar inom särskilda områden. De områden som det handlar om är tidiga insatser för barn och unga, arbetet med hållbarhetsfrågor utifrån Agenda 2030 samt arbetet med arbetsmiljöfrågor och frisknärvaro. Syftet är att stimulera nämndöverskridande samarbete och arbetsformer inom dessa viktiga områden. Totalt handlar det om 45 miljoner kronor som budgeteras under planperioden.

Respektive nämnd fördelar sin budgettram inom nämndens verksamhetsområden. Nedanstående antaganden för budgetperioden avseende löneökningar, personalomkostnadspålägg, hyreshöjning, prisökning för varor och tjänster samt krav på intäktsökningar används i budgetarbetet.

Tabell 5. Uppräkningsfaktorer för nämndernas beräkningar

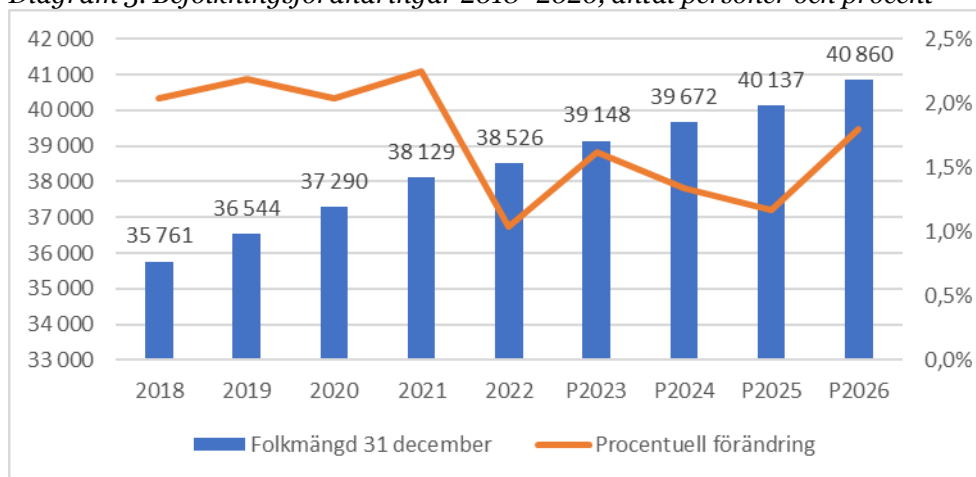
Budgetförutsättningar för nämndernas beräkningar, %	2024	2025	2026
Generell löneutveckling (inkl avdrag för årlig avsättning centralt för löneprioriteringar)	3,4	3,1	3,0
Personalomkostnadspålägg	46,10	40,90	39,90
Prisökning för varor och tjänster	1,8	1,8	2,0
Prisökning för köp av verksamhet inkl interna tjänster	2,9	0,4	2,0
Hyreshöjning SFAB	1,8	1,8	2,0
Intäktsutveckling	1,8	1,8	2,0
Effektiviseringar långsiktig ekonomisk plan, LEP	-0,7	-0,7	-0,7

Utöver ovanstående generella löneutveckling avsätts medel motsvarande 3,5 miljoner kronor centralt för löneprioriteringar under respektive år 2024–2026. Nämnderna tilldelas budget efter avslutade förhandlingar.

Den befolkningsprognos som ligger till grund för nämndernas budgetramar framgår i diagrammet nedan. Efter flera år av hög befolkningstillväxt förväntas en lägre tillväxt de närmsta åren. Det beror till stor del på konjunkturläget som får påverkan på bostadsbyggandet och hushållens rörlighet. Jämfört med 2022 förväntas befolkningen öka med 2 334 personer fram till 2026. Det motsvarar en ökning med 6,6 procent och en genomsnittlig ökning med 1,5 procent per år. Det finns dock en stor variation i tillväxten i de olika åldersgrupperna. Den procentuella ökningen är som störst i åldersgruppen över 80 år, medan ökningen är lägre när det gäller barn och unga i åldern 1–18 år.

Diagram 3. Befolkningsförändringar 2018–2026, antal personer och procent

Investeringar och finansiering

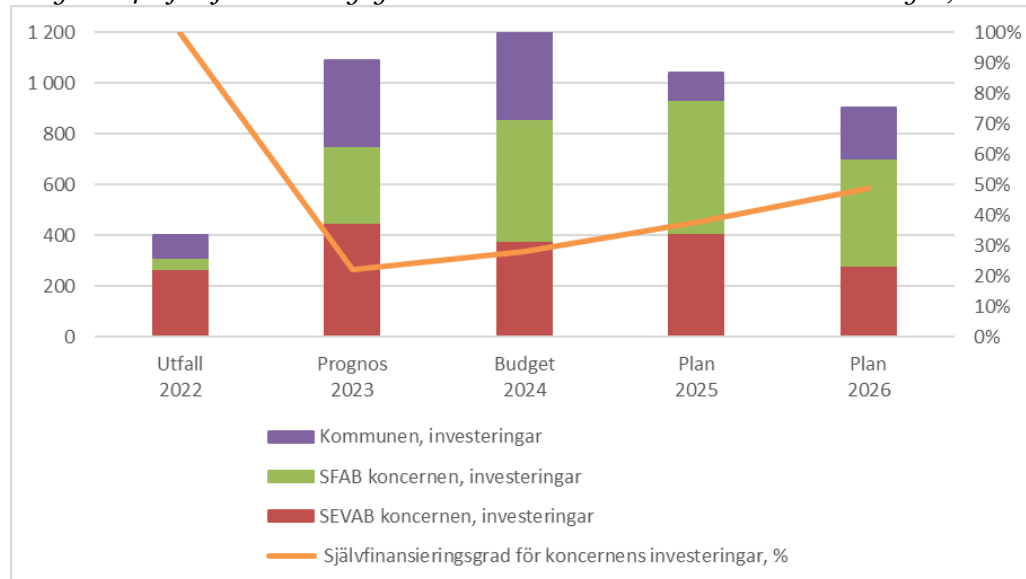
Kommunkoncernen har stora investeringsbehov. Till grund för planperiodens investeringsbudget ligger en 10-årig investeringsplan som revideras årligen. Den långsiktiga investeringsplanen möjliggör att ha kontroll på hur investeringarna kan finansieras långsiktigt och hur investeringsnivån påverkar kommunens ekonomiska ställning.

Under 2024–2026 är koncernens totala investeringsbehov 3,1 miljarder kronor.³ Självfinansieringsgraden av investeringar mäter hur stor del av investeringarna som kan finansieras med årets resultat före avskrivningar. Självfinansieringsgraden kommande tre år är i snitt 38 procent främst till följd av mycket hög investeringstakt. Långsiktigt goda resultat och bra investeringsstyrning är därför av stor vikt.

³ Uppgifterna om bolagens resultat och investeringar är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

Diagram 4. Självfinansieringsgrad av kommunkoncernens nettoinvesteringar, mkr

Bolagens investeringar

SEVAB koncernen planerar under 2024–2026 för investeringar om cirka 1,1 miljarder kronor, främst inom verksamheterna VA och Elnät. År 2024 beräknas genomförandegraden av investeringarna till 80 procent motsvarande 380,5 miljoner kronor.

I SFAB koncernen beräknas investeringsbehovet under 2024–2026 till cirka 1,4 miljarder kronor. År 2024 är investeringbehovet 479,0 miljoner kronor och självfinansieringsgraden beräknas till 14 procent. Under 2023 har kommunens behov av förskolor och skolor reviderats och projekt har senarelagts till följd av en nedreviderad befolkningsprognos. Befolkningsökningens påverkan på investeringsnivån är ändå fortsatt stor och flera större projekt kommer pågå samtidigt. I SFAB kommer bland annat ett gruppboende, ett serviceboende, en lokal för daglig verksamhet, en förskola samt utökning av klassrum i grundskolan att färdigställas. Dessutom kommer byggnation av en förskola och två grundskolor påbörjas. I Strängnäs Bostads AB planeras för ombyggnad av befintligt bostadsbestånd. Bostadsbolagets investeringar beräknas över tid vara självfinansierade men under planperioden krävs tillfällig lånefinansiering.

Kommunens investeringar

Strängnäs har, som flera andra växande kommuner, stora utmaningar framöver för att klara av att både finansiera och genomföra de investeringar som krävs för att möta de ökade behoven. Under den kommande planperioden 2024–2026 beräknas kommunen investera drygt 651 miljoner kronor, vilket motsvarar ett genomsnitt på cirka 217 miljoner kronor per år. Det är en betydligt högre investeringsnivå än de senaste åren. Effekten av denna investeringsnivå är ökade driftskostnader i form av avskrivningar. Under de senaste fem åren har avskriv-

ningarnas andel av skatteintäkter och generella statsbidrag uppgått till strax över 3 procent. Under planperioden beräknas andelen öka till mellan 4–5 procent.

Kommunens enskilt största investeringar under planperioden är kopplat till Larslunda arena, med ny simhall och ny sporthall, samt ny avfart E20 inklusive anslutningsvägar. Därutöver planeras även större investeringar som exempelvis klimatanpassningsåtgärder, upprustning av Vasavallen, asfalt, reservkraftverk, fordon till räddningstjänsten, digitala verktyg och IT-infrastruktur. I tabellen nedan framgår budgetram för investeringar per nämnd.

Tabell 6. Investeringsbudget 2023–2026

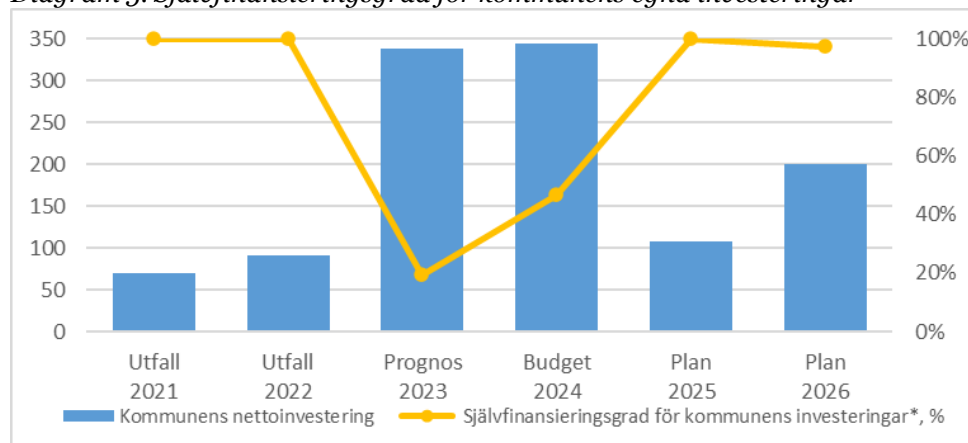
Investeringsram	Budget	Prognos	Budget	Plan	Plan
Styrelse/nämnd, mkr	2023*	2023**	2024	2025	2026
Kommunstyrelsen	-31,6	-66,2	-73,8	-30,3	-24,4
Teknik- och fritidsnämnden	-126,6	-236,0	-255,3	-53,6	-147,7
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-1,6	-1,7	-0,3	-0,8	-3,0
Kulturnämnden	-7,4	-8,3	-2,9	-2,4	-5,8
Socialnämnden	-10,1	-10,6	-2,1	-5,2	-2,1
Barn- och utbildningsnämnden	-13,6	-15,6	-10,1	-14,8	-16,6
Summa kommunens investeringar	-190,9	-338,5	-344,6	-107,1	-199,7

* Budget 2023 är exkl överförd budgetram från 2022

** Prognos 2023 är inkl investeringar som förskjutits i tid från tidigare år

Självfinansieringsgraden för kommunens egna investeringar har under de senaste fem åren uppgått till 100 procent. I och med en ökad investeringsvolym och lägre resultatnivå 2024 beräknas självfinansieringsgrad för planperioden uppgå till endast 83 procent. Om kommunen inte hade redovisat goda resultat de senaste åren så hade det inneburit att kommunen behövt låna pengar för att finansiera investeringarna. Tillfälligt under planperioden kan investeringarna finansieras genom nyttjande av tidigare års överskott.

Diagram 5. Självfinansieringsgrad för kommunens egna investeringar

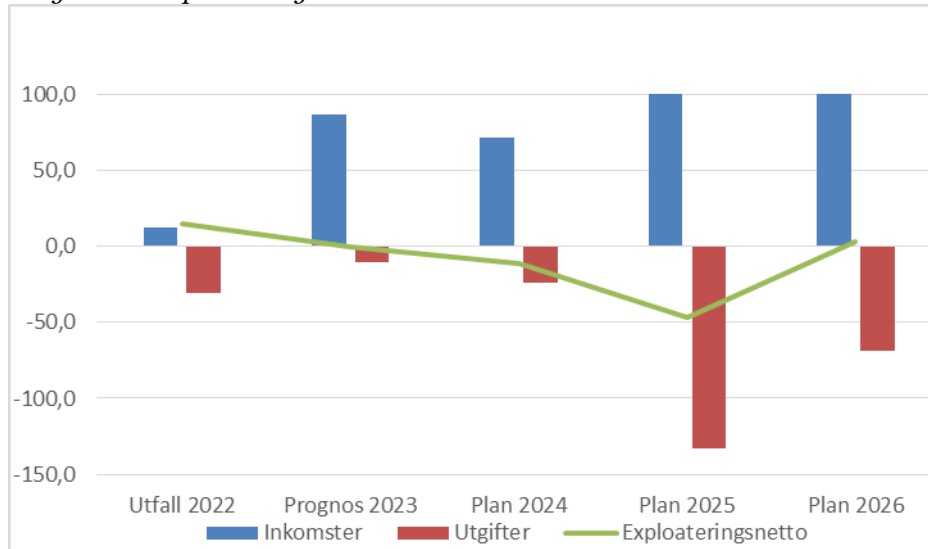
* Årets resultat plus avskrivningar i procent av kommunens nettoinvesteringar.

Exploateringar

Med exploateringar avses åtgärder för att anskaffa, bearbeta och iordningställa råmark för att kunna bygga bostäder och lokaler för näringsverksamhet med syftet att marken ska avyttras. I exploateringsverksamheten ingår också att bygga kompletterande gemensamma anordningar som gator och grönområden inom allmän platsmark.

Diagram 6. Exploateringar

Under planperioden 2024–2026 kommer cirka 21 exploateringsprojekt att pågå.

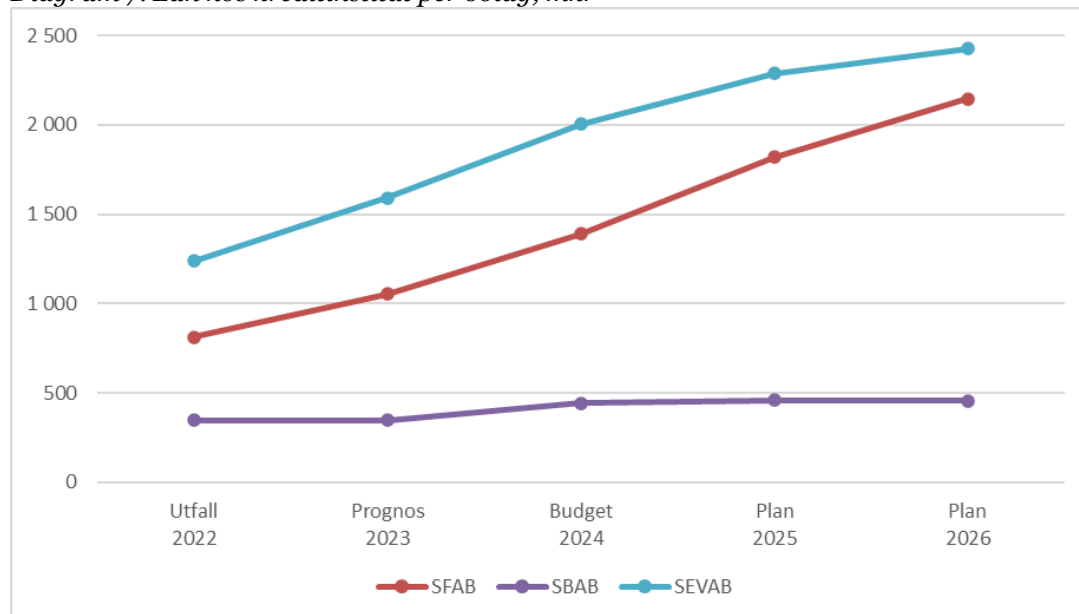
Nettoinkomster för exploateringsprojekt under perioden 2024-2026 beräknas bli cirka 123 miljoner kronor. De stora aktuella exploateringsprojekten under planperioden är Strängnäs 2:1 Resecentrum, Strängnäs 2:1 Södra stadsskogen, Bresshammar 1:1 Stavlund, Eldsund 7:1 Norra övningsfältet och Gorsinge 1:1 Biskopskvarn. Utgifterna avser färdigställande av infrastruktur i utvecklingsområden för både bostäder i bland annat Södra Stadsskogen och verksamheter på Gorsingeberget samt utredningsarbeten framför allt för Norra Staden. Arbetet med att utveckla områdena runt resecentrum avses att intensifieras under planperioden framför allt på Vattentornshöjden och i kvarteren norr om resecentrum.

Finansiering

Kommunens och de kommunala bolagens lånebehov tillgodoses till största delen av upplåning via kommunens internbank. Samtlig nyupplåning vidareförmedlas under planperioden till kommunens bolag, då kommunens egna investeringar betalas med egna medel. Strängnäs Fastighets ABs lån finansieras indirekt av skattemedel då de avser lån för verksamhetsfastigheter som hyrs av kommunen och har effekt på kommunens hyreskostnader. Strängnäs Bostads ABs och SEVAB koncernens lån finansieras av bolagens taxor och hyresavgifter för deras respektive tjänster.

Diagram 7. Lån hos kreditinstitut per bolag, mkr

Kommunkoncernens lån var vid ingången av år 2023 totalt 2,4 miljarder kronor. Under planperioden beräknas lånen öka med 2,6 miljarder kronor till totalt 5,0 miljarder kronor med anledning av investeringsbehovet i bolagen. Lånen i SEVAB koncernen respektive Strängnäs Fastighets AB förväntas öka kraftigt de kommande åren utifrån den höga investeringstakten. Även lånen i Strängnäs Bostads AB ökar något under kommande år men i en lägre takt.

Kommunen och Strängnäs kommunföretag AB har inget lånebehov under planperioden på grund av stora likvida tillgångar.

Tabell 7. Likvida medel i kommunen och Strängnäs kommunföretag AB

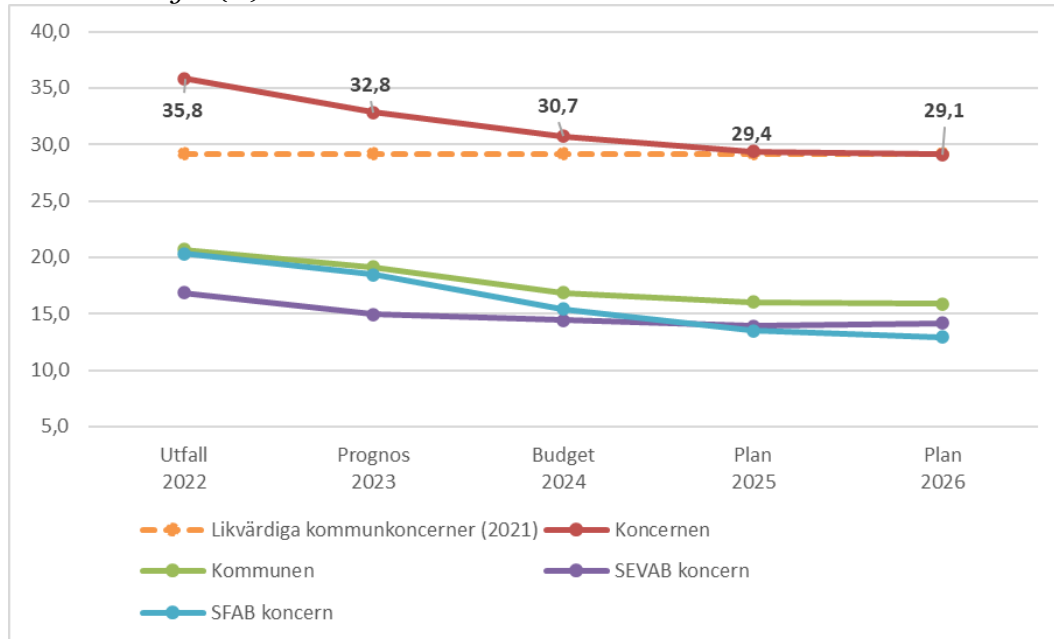
	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Likvida medel inkl. placeringar, mkr					
Kommunen	824	538	405	507	578
SKFAB	691	574	565	556	547

Soliditet

Soliditeten är ett mått på långsiktigt finansiellt handlingsutrymme. Den visar i vilken utsträckning tillgångar har finansierats med eget kapital i stället för lån. Kommunkoncernens soliditet har ökat vilket medför ett ökat finansiellt handlingsutrymme som bidrar till att fokus kan ligga på långsiktig ekonomisk planering.

Diagram 8. Kommunkoncernens soliditet inkl. pensionsåtagande enligt balansräkningen (%)

Under 2022 steg soliditeten till 35,8 procent till följd av försäljningen av värmeverksamheten. Kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtagande beräknas under planperioden minska till 29,1 procent, främst till följd av höga investeringsnivåer och lågt beräknat resultat i kommunen 2023. Soliditeten ligger i nivå med kommunkoncerner i samma storlek (2021:29,2 procent).

Enligt kommunens riktlinjer för god ekonomisk hushållning (KS/2019:355) ska soliditeten i kommunkoncernen år 2030 vara 25 procent. För att soliditeten ska bibehållas på denna nivå krävs att kommunen återställer en långsiktig resultatnivå på lägst 2 procent av skatteintäkterna, goda resultat i bolagen och en fortsatt mycket aktiv investeringsplanering.

BILAGA 1. Ekonomisk sammanställning koncernen⁴

Resultatbudget (mkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	861	865	929	998	1 075
Verksamhetens kostnader	-2 976	-3 197	-3 309	-3 369	-3 492
Avskrivningar	-178	-205	-243	-275	-307
Verksamhetens nettokostnader	-2 293	-2 536	-2 623	-2 646	-2 724
Skattenetto	2 525	2 626	2 768	2 830	2 941
Finansnetto	891	-53	-48	-64	-82
Resultat före extraordinära poster	1 123	36	97	120	134
Extraordinära poster	0	0	0	0	0
Årets resultat	1 123	36	97	120	134

Balansplan (mkr)	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Tillgångar	6 907	7 403	8 139	8 974	9 566
varav årets investeringar	401	1 090	1 204	1 043	904
Summa tillgångar	6 907	7 403	8 139	8 974	9 566
Eget kapital	2 953	2 840	2 935	3 054	3 186
varav årets resultat	1 123	36	97	120	134
Avsättningar och skulder	3 955	4 564	5 204	5 920	6 381
varav lån hos kreditinstitut	2 370	2 965	3 811	4 541	5 007
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	6 907	7 403	8 139	8 974	9 566
Pensionsåtagande	477	409	433	419	400
Soliditet	35,8%	32,8%	30,7%	29,4%	29,1%

⁴ Uppgifterna om bolagen är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

BILAGA 2. Nyckeltal kommunkoncernen⁵

	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Lån hos banker/kreditinstitut, mkr					
Kommunen	0	0	0	0	0
SFAB	812	1 052	1 389	1 818	2 147
Lån skattefinansierad verksamhet	812	1 052	1 389	1 818	2 147
SBAB	346	346	442	459	457
SEVAB	1 237	1 592	2 004	2 289	2 428
Lån kommunkoncernen totalt	2 395	2 990	3 836	4 566	5 032
	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Låneskuld per invånare, kr					
Antal invånare 31 december	38 526	39 147	39 673	40 139	40 859
Skattefinansierad verksamhet	21 077	26 881	35 022	45 297	52 549
Kommunkoncernen totalt	62 163	76 386	96 683	113 747	123 148
	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Nyckeltal kommunkoncern (mkr)					
Omsättning (skatteintäker/verksamhetens intäker)	3 387	3 491	3 697	3 828	4 016
Balansomslutning	6 907	7 403	8 139	8 974	9 566
Eget kapital	2 953	2 840	2 935	3 054	3 186
Årets resultat	1 123	36	97	120	134
Soliditet inkl ansvarsförbindelser	35,8%	32,8%	30,7%	29,4%	29,1%
Avskrivningar	178	205	243	275	307
Investeringar	401	1 090	1 204	1 043	904
Avskrivningar/omsättning	5%	6%	7%	7%	8%
Resultat/omsättning	33%	1%	3%	3%	3%
Självfinansiering investeringar	100%	22%	28%	38%	49%

⁵ Uppgifterna om bolagen är preliminära, beslut om bolagens budget fattas i respektive bolagsstyrelse.

Nyckeltal per bolag	Utfall 2022	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Resultat före skatt (mkr)					
Kommun	190	-28	44	57	59
SEVAB koncernen	-47	28	46	47	47
SFAB koncernen	7	23	19	28	40
SKFAB	775	31	3	3	3
Investeringar (mkr)					
Kommun	91	338	345	107	200
SEVAB koncernen	268	450	380	411	279
SFAB koncernen	42	302	479	525	425
Soliditet (%)					
Kommun, inkl pensionsåtagande	21%	19%	17%	16%	16%
SEVAB koncernen	17%	15%	14%	14%	14%
SFAB koncernen	20%	18%	15%	13%	13%
SKFAB	94%	93%	95%	96%	98%

BILAGA 3. Ekonomisk sammanställning kommunen

Resultatbudget (mkr)	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025	2026
Verksamhetens intäkter	416	376	384	392	399
Verksamhetens kostnader	-2 677	-2 936	-3 025	-3 072	-3 181
Avskrivningar	-78	-94	-117	-127	-135
Verksamhetens nettokostnader	-2 339	-2 653	-2 758	-2 808	-2 917
Skattenetto	2 525	2 626	2 768	2 830	2 941
Finansnetto	3	0	34	35	36
Resultat före extraordinära poster	190	-28	44	57	59
Extraordinära intäkter	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0	0
Årets resultat	190	-28	44	57	59
Reservering av medel i utjämningsreserv	-25	0	0	0	0
Användning av medel i utjämningsreserv	0	28	0	0	0
Årets resultat enligt balanskravet	165	0	44	57	59
Ianspråktaga medel reserverat under eget kapitel	18	28	0	0	0
Årets resultat enligt god ekonomisk hushållning	183	28	44	57	59
Årets resultat, andel av skattenetto	7,5%	1,1%	1,6%	2,0%	2,0%

Balansplan (mkr)	Utfall	Prognos	Plan	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025	2026
Anläggningsstillgångar	3 690	4 529	5 602	6 310	6 840
Bidrag till infrastruktur	25	23	22	20	18
Omsättningstillgångar	1 286	1 063	873	938	965
Summa tillgångar	5 001	5 615	6 497	7 268	7 823
Eget kapital	1 512	1 484	1 528	1 585	1 643
Avsättningar	338	368	413	398	391
Långfristiga skulder	2 691	3 302	4 095	4 825	5 329
Kortfristiga skulder	461	461	461	461	461
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	5 001	5 615	6 497	7 268	7 823
Pensionsåtagande	477	409	433	419	400
Soliditet inkl pensionsåtagande	20,7%	19,2%	16,8%	16,0%	15,9%

Finansieringsbudget (mkr)	Utfall	Prognos	Budget	Plan	Plan
	2022	2023	2024	2025	2026
Kassaflöde från den löpande verksamheten	441	50	209	207	268
Investeringsverksamhet	-401	-338	-345	-107	-200
Finansieringsverksamhet inkl förändring kassaflöde	57	19	-50	3	41
Årets kassaflöde	98	-270	-186	103	109

BILAGA 4. Kommunens driftbudget 2024–2026

Nämnd, mkr	Ramjust					
	Utfall 2022	Budget 2023	Prognos 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunfullmäktige	-7,4	-10,1	-10,1	-8,3	-7,9	-8,2
Kommunstyrelsen	-176,7	-194,6	-194,6	-206,0	-204,3	-208,9
Teknik- och fritidsnämnden	-169,8	-174,5	-180,5	-177,9	-179,3	-184,1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-36,3	-33,7	-33,7	-34,9	-35,5	-36,7
Kulturnämnden	-56,8	-62,1	-62,1	-61,3	-62,3	-62,4
Socialnämnden	-790,5	-860,6	-875,1	-908,0	-921,9	-951,7
Barn- och utbildningsnämnden	-1 047,4	-1 143,2	-1 143,2	-1 200,8	-1 198,6	-1 221,1
Finansförvaltningen	2 474,3	2 437,3	2 471,6	2 640,8	2 666,5	2 731,9
Kommungemensamma kostnader & intäkter	-58,8	-177,0	-181,3	-161,3	-198,2	-244,2
Pensionsförvaltning	-49,9	-58,1	-58,1	-50,1	-42,7	-51,9
Exploateringar vinst/förlust	21,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Budgeterade gem. avskrivningar/hyror	7,0	-46,2	-46,2	-64,8	-108,6	-152,1
Övriga kommungemensamma kostnader	-8,0	-4,2	-4,2	-3,6	-3,7	-3,7
Kommungemensamt extraordinärt	-14,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resurs- och reservmedel	-3,2	-51,1	-51,1	-42,8	-43,2	-36,5
<i>Särskilda löneprioriteringar</i>	<i>0,0</i>	<i>-3,5</i>	<i>-3,5</i>	<i>-6,0</i>	<i>-6,0</i>	<i>-6,0</i>
<i>Demografisk volymjustering</i>	<i>0,0</i>	<i>-14,2</i>	<i>-14,2</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>
<i>Skattereserv</i>	<i>0,0</i>	<i>-13,4</i>	<i>-13,4</i>	<i>-14,5</i>	<i>-14,9</i>	<i>-15,7</i>
<i>Centrala statsbidrag</i>	<i>14,1</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>15,2</i>	<i>15,2</i>	<i>15,2</i>
<i>Horisontell styrning</i>	<i>-17,3</i>	<i>-20,0</i>	<i>-20,0</i>	<i>-17,5</i>	<i>-17,5</i>	<i>-10,0</i>
Ianspråktaga medel från eget kapital	-11,7	-17,4	-21,7	0,0	0,0	0,0
Skattenetto	2 525,3	2 598,6	2 625,6	2 767,8	2 829,8	2 940,6
Räntenetto	7,8	15,7	27,2	34,3	35,0	35,6
Årets resultat	189,5	-41,6	-27,8	43,7	56,7	58,8
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-25,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0	41,6	27,8	0,0	0,0	0,0
Årets resultat enligt balanskravet	164,5	0,0	0,0	43,7	56,7	58,8
Ianspråktaga medel som reserverats under eget	18,0	17,4	27,7	0,0	0,0	0,0
Resultat enligt god ekonomisk hushållning*	182,5	17,4	27,7	43,7	56,7	58,8
Resultatmål	7,2%	0,7%	1,1%	1,6%	2,0%	2,0%

*God ekonomisk hushållning enligt riktlinjerna KS/2019:355 och tillägg KS/2022:518. Enligt riktlinjerna justeras årets resultat med de kostnader som nyttjats av tidigare års avsättningar samt justering av resultatutjämningsreserv.

BILAGA 5. Kommunens resursfördelningsmodell

Fördelning av kommunens ekonomiska resurser för nämndernas driftkostnader sker utifrån en framtagen resursfördelningsmodell. Modellen bygger på flera parametrar (se nedan) och de viktigaste parametrarna tar hänsyn till förändringar beträffande demografiskt betingade behov samt förändringar gällande förväntad kostnad för de olika verksamheterna.

Utgångspunkten för budgetfördelningen är den framtagna skatteprognosen. Den tillsammans med centralt budgeterade kostnader och intäkter utgör grunder för hur mycket som fördelas till respektive nämnd. Centralt budgeteras för följande intäkter och kostnader:

- Skatteintäkter och generella statsbidrag
- Avskrivningar, nämnderna tilldelas budget när investeringar tas i bruk
- Pensionskostnader
- Medel för löneprioriteringar, nämnderna tilldelas budget efter avslutade förhandlingar
- Ökade hyreskostnader för ny- till och ombyggda lokaler, nämnderna tilldelas budget när lokalerna tas i bruk
- Finansiella kostnader i form av ränteintäkter och räntekostnader
- Borgensavgifter
- Reserv för förändrade volymer utifrån den demografiska befolkningsutvecklingen, för skatteprognosförändringar och oförutsedda kostnader
- Horisontella medel

I en föränderlig värld är det omöjligt att förutse alla händelser och kommunen behöver vara försiktig i den ekonomiska planeringen. Reserv för handlingsberedskap för väntade och oväntade händelser budgeteras därför. Det handlar dels om en reserv för förändrade volymer utifrån den demografiska befolkningsutvecklingen, dels om reserv för förändrad skatteprognos. Analys av behov att nyttja dessa reserver sker löpande under budgetåret.

Efter hänsyn till ovannämnda kommunövergripande kostnadsposter och reserver framgår tillgängliga resurser att fördela till nämnderna utifrån kommunfullmäktiges resursfördelningsmodell. De parametrar resursfördelningsmodellen bygger på beskrivs nedan.

+	Skatteintäkter och generella statsbidrag
-	Avskrivningar
+/-	Finansnetto
+/-	Övriga kommungemensamma kostnader/intäkter, exempelvis pensionskostnader, hyreskostnader för ny- till och ombyggda lokaler, medel för löneprioriteringar, reserver
-	Resultatmål
=	Tillgängligt utrymme att fördela enl. kommunfullmäktiges resursfördelningsmodell

Den demografibaserade parametern bygger på uppskattade volymer utifrån en kommungemensam befolkningsprognos som uppdateras och stäms av årligen. De kommunala verksamheterna har delats in i åldersgrupper utifrån demografiskt betingade behov för att få en direkt påverkan av verksamhetsvolymer inom pedagogisk verksamhet och äldreomsorgen. Demografisk avstämning sker två gånger per år för verksamheter med demografiskt betingade behov, det vill säga för barn- och utbildningsnämnden i åldrarna 1-18 år och för socialnämnden 65 år och äldre, inför delårsrapporten per 31 augusti samt årsbokslut per 31 december. Som underlag för demografisk avstämningen används Statistiska centralbyråns (SCB) födelseårsbaserade statistik. Avräkning görs mot centralt budgeterad reserv för demografisk volymjustering om 20 miljoner kronor. Belopp under 1,0 miljon kronor per nämnd justeras inte.

Förutom den demografibaserade parametern används nyckeltalen referenskostnad och standardkostnad som fördelningsgrund i resursfördelningsmodellen. Dessa nyckeltal hämtas från Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada) och beskriver vad respektive verksamhet borde ha för nettokostnad om kommunen bedriver verksamheten med genomsnittlig ambitionsnivå och effektivitet. I de fall då dessa nyckeltal inte finns för en specifik verksamhet görs en likhetsutsökning. Likhetsutsökning innebär att Strängnäs kommun och sju andra kommuner som ligger närmast varandra vad gäller förväntad kostnad för en verksamhet samt invånarantal bildar en jämförelsegrupp. Jämförelsegruppens genomsnittliga värde för den specifika verksamheten används sedan vid fördelningen.

Tabell 8. Nyckeltal som används i resursfördelningsmodellen

Verksamhetsområde	Nyckeltal
Verksamheter med direkt koppling till demografiskt betingade behov.	Referenskostnad per individ för åldersgrupps invånarantal
Förskola, grundskola, gymnasieskola, äldreomsorg	Åldersgrupperna 1-18 år samt 65 år och äldre
Insatser för personer med funktionsnedsättning enl. LSS	Referenskostnad per totalt invånarantal
Individ- och familjeomsorg	Referenskostnad per totalt invånarantal
Kollektivtrafik	Standardkostnad per totalt invånarantal
Övriga verksamhetsområden	Likhetsutsökning per totalt invånarantal

Fördelning av investeringsmedel sker med utgångspunkt i en behovs- och prioriteringsmodell. Modellen tar sin utgångspunkt i en behovsanalys av framtida investeringar och innefattar en redogörelse för när i tid en investering behöver genomföras samt en beskrivning av ekonomisk effekt för ökad eller minskad driftkostnad till följd av genomförd investering. För att säkerställa god ekonomisk hushållning och en samsyn kring behov bedrivs en del av behovs- och prioriteringsarbetet i förvaltningsövergripande grupper så som exempelvis den strategiska planeringsgruppen (SPG).